

**Nota van Beantwoording
op de zienswijzen op
de Notitie reikwijdte en
detailniveau (NRD) MER
Utrechts Programma
Landelijk Gebied (UPLG)**

29 januari 2025,
Provincie Utrecht

Zienswijze 1 Gemeente Bunnik en gemeente Houten

Nr.	Zienswijze	Reactie
1.1	De indiener geeft aan dat de gebiedsagenda voor de Kromme Rijnstreek als input moet dienen van het MER. De gebiedsagenda is nog niet opgesteld. Hierdoor maakt indiener zich zorgen over onvoldoende draagvlak voor het MER. De indiener vraagt om nadere participatie gericht op het MER en de gebiedsagenda van Kromme Rijnstreek.	1.1 Het MER wordt op een veel abstracter niveau opgesteld dan de gebiedsagenda's die in een eerste versie inmiddels gereed zijn voor de 9 deelgebieden in de provincie, waaronder die van de Kromme Rijnstreek.
1.2	De indiener vraagt over duidelijkheid over de beschikbaarheid van een nieuwe gebiedscoördinator voor het gebiedsproces en participatie.	1.2 Per 1 oktober jl. is de nieuwe gebiedscoördinator voor de Kromme Rijnstreek gestart.
1.3	De indiener geeft aan dat de maatregelpakketten die als basis dienen voor het MER onvoldoende zijn uitgewerkt waardoor de bijbehorende effecten onduidelijk zijn, en onduidelijk is of er voldoende draagvlak voor is.	1.3 De maatregelpakketten zelf zullen binnen het MER niet beoordeeld worden op de effecten. De maatregelpakketten zijn daarvoor te gedetailleerd. Wel zullen ze mogelijk voorbeeldgewijs erbij worden gehaald.
1.4	De indiener vraagt om meer duidelijkheid over hoe de alternatieven worden beoordeeld en aan welke ambitie die worden getoetst.	1.4 De alternatieven worden beoordeeld aan de hand van de criteria zoals opgenomen in de NRD. In het MER wordt onderscheid gemaakt tussen effecten op deze criteria (effectbeoordeling), en een toets op doelbereik. Dit wordt in het MER nader uitgewerkt en toegelicht. De effectbeoordeling wordt gebaseerd op in hoeverre een alternatief positief of negatief bijdraagt aan het behalen van het doel of verminderen van een knelpunt. Er wordt getoetst aan bestaande (beleids)doelen en de doelstellingen van het UPLG. We toetsen daarnaast aan ander relevant beleid dat raakvlakken heeft met het landelijk gebied. De beoordeling vindt zoals beschreven plaats op basis van expert judgement van verschillende thematische deskundigen (ecologen, hydrologen, landbouwdeskundigen, et cetera). Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van actuele kennis en recente onderzoeken. De exacte classificatie per criterium wordt (zover mogelijk) nader uitgewerkt en onderbouwd in het MER.

Zienswijze 2 Regio Foodvalley

Nr.	Zienswijze	Reactie
2.1	De indiener verzoekt in het PlanMER afstemming met regionale plannen en doelen te borgen.	2.1 Het MER heeft een behoorlijk abstract niveau. De afstemming met regionale plannen en doelen vindt vooral via het UPLG plaatst. Het MER haakt daar bij aan.
2.2	De indiener vraagt om de doelen uit de NDA als leidende principe te hanteren en niet de concrete maatregelen die in het NDA's worden voorgesteld. Dit voorkomt volgens de indiener onvoorziene belastingen op gebiedsniveau en biedt ruimte voor aanpassingen na verder onderzoek en evaluatie.	2.2 Landelijk is afgesproken dat de NDA's in combinatie met de adviezen van de Ecologische Autoriteit leidend zijn bij de te nemen maatregelen voor de stikstofgevoelige N2000-gebieden. Doelbereik staat daarbij centraal. De NDA en adviezen van de EA geven wetenschappelijk onderbouwde maatregelen waarmee deze doelen kunnen worden gehaald. De maatregelen kunnen aan de hand van (door de NDA/EA geadviseerd) nader onderzoek verder worden uitgewerkt. De ruimte in de gebiedsprocessen zit in de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd (niet de 'wat', maar de 'hoe').
2.3	De indiener verzoekt een bredere sociaaleconomische analyse uit te voeren, in ieder geval samen met de provincie Gelderland voor de Food Valley.	2.3 We hebben een eerste aanzet voor een SEIA als onderdeel van het UPLG opgesteld. Hoe we hiermee verder zullen gaan zijn we nog aan het bekijken, uw advies zullen we in onze afwegingen meenemen.
2.4	De indiener vraagt om in het PlanMER rekening te houden met voldoende ruimte voor de implementatie van innovatieve en duurzame landpraktijken en deze te ondersteunen, bijvoorbeeld door ruimte te bieden voor proefprojecten en samenwerking met agrariërs.	2.4 In het MER worden de effecten van het UPLG beschreven voor verschillende thema's, waaronder 'verduurzaming landbouw' en 'toekomstperspectief landbouw'. De door de indiener genoemde aspecten worden meegenomen in de effectbeoordeling van deze thema's.
2.5	De indiener vindt dat duurzame toekomstperspectief voor de landbouw integraal onderdeel moet worden van het PlanMER, niet slechts een alternatief. Daarnaast verzoeken zij niet alleen toekomstperspectief van de individuele boeren als indicator op te nemen, maar van de gehele sector.	2.5 Wij zijn het er mee eens dat de toekomstperspectief van de landbouw een belangrijk thema is in het UPLG en bijbehorende MER. Toekomstperspectief van de landbouw komt in het MER terug bij meerdere onderdelen: toets doelbereik, synergie en strijdigheden, de effectbeoordeling, en de alternatieven. Voor de effectbeoordeling geldt dat alle alternatieven worden getoetst op het aspect toekomstperspectief landbouw.
2.6	Indiener is van mening dat het aspect leefbaarheid in het landelijk gebied onvoldoende naar voren komt in de notitie.	2.6 Het MER is gericht op het landelijk gebied. Meerdere aspecten die zijn opgenomen in het beoordelingskader dragen bij aan de leefbaarheid van het landelijk gebied, waaronder het thema landschap, recreatie en welzijn. Wij zijn van mening dat hiermee de leefbaarheid in het landelijk gebied voldoende wordt onderzocht.
2.7	De indiener verzoekt het meetnetwerk van de Regio Foodvalley in het PlanMER op te nemen als een belangrijk instrument om de beleidsdoelen te realiseren en te (helpen) monitoren en vragen uw steun bij het door ontwikkelen van het meetnetwerk.	2.7 In het MER wordt een hoofdstuk monitoring en evaluatie opgenomen waarin een voorstel wordt gemaakt van de gewenste, vaak bestaande, monitoringsnetwerken voor het monitoren van de (positieve en negatieve) effecten van het UPLG. Via monitoring wordt uiteindelijk de effectiviteit van de genomen maatregel gevolgd. Dit kan leiden tot bijsturing van het beleid.
2.8	Indiener vraagt in paragraaf 2.4 een tekstuele correctie door te voeren. Het Binnenveld ligt in de Gelderse Vallei en niet in het Eemland.	2.8 Dit is inderdaad een juiste constatering. In het MER zal dit op een juiste manier verwoord worden.
2.9	Indiener verzoekt betrokkenheid diverse belanghebbenden in de besluitvorming te versterken	2.9 Het Ontwerp-UPLG zal ter inzage komen te liggen gedurende zes weken samen met het MER.

Zienswijze 3 Oostbroekpartijen

Nr.	Zienswijze	Reactie
3.1	De indiener verzoekt een deelgebied 'laagveenmoerassen' toe te voegen vanwege de specifieke gebiedseigenschappen.	3.1 Het UPLG volgt de indeling van de landschapstypen zoals in de Omgevingsvisie aangegeven. Laagveenmoerassen als een nieuw landschapstype toevoegen is daardoor niet mogelijk. Binnen het MER bij de effectbeoordeling kunnen laagveenmoerassen mogelijk wel worden meenemen als waardevol gebied. We zullen bekijken of daar mogelijkheden voor zijn.
3.2	De indiener benoemt het belang van systeemherstel en de rol van de Utrechtse Heuvelrug.	3.2 Het belang van systeemherstel wordt erkend. Systeemherstel is een manier om een meerdere doelen te bereiken. In het MER wordt getoetst in hoeverre de doelstellingen worden behaald en welk effect de alternatieven hebben op meerdere aspecten. De knelpunten in het natuurlijk systeem en in hoeverre dit wordt hersteld is hier onderdeel van.
3.3	De indiener benoemt meerdere aandachtspunten en vragen gericht op de methodiek zoals beschreven in het NRD. De indiener geeft suggesties voor de alternatieven. De indiener vraagt het thema duurzame landbouw verder te concretiseren.	3.3 Bij het thema duurzame landbouw wordt gekeken naar meerdere aspecten, waaronder de omgevingseffecten van de landbouw (o.a. emissies), de mate van natuurinclusieve landbouw, grondgebonden landbouw en klimaatneutrale landbouw. Het thema duurzaamheid komt breder terug in andere aspecten.
3.4	De indiener vraagt zich af hoe aanscherping / concretisering van ambities en beleid (van onderop uit gebiedsprocessen) doorwerkt in het MER? En wie voert hierop de regie en hoedt het overzicht?	3.4 Voor het MER is het UPLG leidend. Tijdens het MER-proces kunnen tussentijdse resultaten worden teruggekoppeld en vertaald worden in bijstelling van beleid. Provincie Utrecht voert hierop zelf de regie en houdt overzicht hierop.
3.5	Worden de zes maatregelpakketten in de effectbeoordeling individueel beoordeeld of wordt er in het algemeen naar het UPLG in zijn geheel gekeken? Wordt er rekening gehouden met de effecten op de lange termijn?	3.5 Maatregelpakketten worden in het MER op hoofdlijnen beoordeeld. Er vindt geen beoordeling plaats van de afzonderlijke maatregelen. Er wordt rekening gehouden met de lange termijn. Veel van de provinciale doelen in het UPLG hebben als termijn 2030 of 2035, een enkele met een termijn tot 2050. Om deze reden wordt 2030 wordt voor het bepalen van effecten als zichtjaar gekozen maar waarbij zover mogelijk wel doorgekeken naar het 2050 waarin alle doelen gerealiseerd moeten zijn.
3.6	De indiener vindt het wenselijk om ook een alternatief uit te werken wat integraal naar alle 4 doelen kijkt en de grootst mogelijke win-win's oplevert..	3.6 We nemen de suggestie mee bij de verdere samenstelling van de alternatieven.
3.7	De indiener vraagt om duidelijkheid over welke ontwikkelingen worden meegenomen in referentiesituatie.	3.7 Autonome ontwikkelingen zijn op zichzelf staande ontwikkelingen die geen onderdeel zijn van de voorgenomen activiteit in het UPLG en die, op basis van vastgestelde plannen, in de toekomst wordt uitgevoerd. Hieronder vallen wetgeving en vastgestelde plannen met een ruimtelijke impact (zoals woningbouw, uitbreiding van bedrijventerreinen, bouw van zonnenvelden of windparken of de aanleg van drinkwaterwinningen). Ook wetenschappelijke trends, zoals klimaatverandering, worden al dan niet in de vorm van scenario's meegenomen in de autonome ontwikkeling. Daarnaast wordt, mede op advies van de Cie. mer, een zogenaamde robuustheidstoets uitgevoerd met mogelijke ruimte claims die voortkomen uit ander beleid. Dit gaat dus om plannen die nog niet zijn vastgesteld in bijvoorbeeld een omgevingsplan maar wel kunnen schuren met doelen (en bijhorende ruimteclaims) die zijn opgenomen in het UPLG.
3.8	De indiener geeft suggesties voor de beoordelingskaders o.a. die gericht op natuur en verzoekt om nadere concretisering.	3.8 De genoemde elementen met betrekking tot natuur komen grotendeels aan bod bij het thema natuur. Één van de aspecten is 'natuurkwaliteit landelijk gebied'. Binnen dit thema wordt gekeken naar de verbondenheid van de natuurgebieden, de abiotische condities, de mate van verstoringen, of de aanwezigheid van invasieve soorten. Het betreft een effectbeoordeling passend bij het abstractieniveau van het programma. Indiener benoemt onder andere de wens om te toetsen op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN gebieden. Het MER zal enkel op hoofdlijnen de meest belangrijke effecten op de NNN-gebieden beschrijven. Effecten op de samenhang van het watersysteem (en natuur) komen terug bij het thema water, en specifiek het aspect robuust hydrologisch systeem. Landschappelijke effecten (visuele impact en belevingswaarden) worden behandeld bij het aspect landschap en cultuurhistorie.

Nr.	Zienswijze	Reactie
3.9	De indiener vraagt hoe de effecten van het UPLG worden gemonitord, en wat wordt gemonitord en bij wie de regie ligt.	3.9 Dit zijn we nog aan het uitwerken. Het zal in onderdeel zijn van het Ontwerp-UPLG en via een aparte paragraaf in het uitvoeringshoofdstuk beschreven worden.
3.10	Criteria in de referentiesituatie zijn naar de mening van de indiener onvoldoende helder en concreet geformuleerd	3.10 Dit wordt verder uitgewerkt en is passend bij het detailniveau/abstractieniveau van het UPLG
3.11	De indiener heeft specifieke vragen over de volgende aspecten: - Water: wat wordt hier precies bedoeld en gemeten? En gaat dit ook om waterpeilen? Het is belangrijk om hierbij ook de Natuurdoelanalyses mee te nemen (bijv. NDA Botshol). - Natuur: gaat dit ook over de overgangsgebieden en buiten de Natura 2000-gebieden?	3.11 Voor het thema water wordt ten behoeve van het MER geen aanvullende metingen gedaan. De beoordeling vindt zoals beschreven plaats op basis van expert judgement van verschillende thematische deskundigen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van actuele kennis en recente onderzoeken. De criteria zijn weergegeven in de beoordelingstabel, de exacte classificatie per criterium wordt (zover mogelijk) nader uitgewerkt en onderbouwd in het MER. De natuurdoelanalyses dienen als input voor de referentiesituatie. Het thema natuur is gericht op alle natuur in de provincie, afgezien van het aspect 'Natura 2000-gebieden'. Een focus ligt wel op de beschermde gebieden.
3.12	De indiener geeft meerdere opmerking op de Voortoets (bijgevoegd bij de NRD). Opmerkingen op de Voortoets (bijlage 2): 1. Zie bovengenoemd pleidooi om een zesde deelgebied toe te voegen voor de laagveenmoerassen. 2. Pagina 6 bij Robuust en klimaatbestendig water- en bodemsysteem: 'de hydrologische situatie is in Natura 2000-gebieden niet op orde door diverse oorzaken': om welke oorzaken gaat het hier? Graag benoemen. 3. Natuur: de Bossenstrategie 'kan lokaal negatieve gevolgen hebben wanneer niet zorgvuldig ingepast'. De bossenstrategie heeft echter een zorgvuldig afwegingskader om te voorkomen dat bijvoorbeeld weidevogelkerngebieden verloren gaan. Zie pagina 27 van document strategisch bosbeleid. Ook op pagina 11 van de Voortoets staat de zin 'Zo kan sprake zijn van conflict tussen soorten van open landschappen (weidevogels) en de bossenstrategie'. Dit zou dus niet moeten kunnen als het afwegingskader goed wordt gevolgd. De redentie is logisch, maar hier is aan de voorkant natuurlijk al wel over nagedacht. 4. In het algemeen ontbreken bij de beoordeling van de structurele principes het negatieve effect van '(tijdelijke) vernietiging van bestaand leefgebied' van soorten met instandhoudingsdoelstelling.	3.12 1. De deelgebieden in het MER sluiten aan bij de deelgebieden zoals gehanteerd in het UPLG. De Voortoets baseert zich uitsluitend op de Natura 2000-gebieden. 2. Dit wordt nader uitgewerkt in het MER. Het detailniveau hiervan past bij het detailniveau van het UPLG 3. Dit wordt aangepast en nader uitgewerkt in de Passende Beoordeling. 4. Bij bijna alle structurerende principes is sprake van mogelijk negatieve tijdelijke effecten tijdens de realisatiefase. Het gaat in alle gevallen om onbedoeld negatieve effecten. Dit is onderdeel van de Voortoets en wordt nader uitgewerkt in de Passende Beoordeling.
3.13	De indiener vraagt hoe het MER zich verhoudt met de provinciale omgevingsvisie.	3.13 Het MER richt zich op het UPLG. Het UPLG is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie die momenteel geactualiseerd wordt (nog in startfase daarvan).
3.14	De indiener benoemt het belang om op korte termijn met de gebiedspartners te werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied.	3.14 Dit belang delen wij en hebben wij ook in gang gezet via de gebiedsgerichte aanpak met de 9 deelgebieden en de gebiedsagenda's.
3.15	De indiener vraagt meer aandacht te schenken aan de Utrechtse Heuvelrug als watermotor.	3.15 Indien relevant worden kenmerkende of onderscheidende kenmerken van, of effecten op, de verschillende landschapstypen beschreven. De belangrijke rol van de Utrechtse Heuvelrug wordt erkend en opgenomen in het MER, maar krijgt niet een meer expliciete focus dan de andere gebieden.

Zienswijze 4 werkgroep natuurlijk Zeist-West

Nr.	Zienswijze	Reactie
4.1	De indiener benoemt het belang van ecologische verbinden en vraagt hierop in te zetten in het UPLG. Ze noemen een aantal specifieke locaties. De indiener stelt voor ecologische verbindingen als beoordelingscriterium op te nemen.	4.1 Een van de aspecten is 'natuurkwaliteit landelijk gebied'. Binnen dit thema wordt gekeken naar de verbondenheid van de natuurgebieden, ofwel ecologische verbindingen. Dit wordt in het MER niet als specifiek beoordelingscriterium opgenomen.
4.2	De indiener pleit voor het opnemen van de END-norm binnen het thema 'water' en te toetsen op behoud van kwelnatuur.	4.2 De END systematiek voor waterkwaliteit in overige wateren is door de provincie met de komst van het provinciale Bodem-en waterprogramma (BWP) 2022-2027 vervangen voor specifieke doelen per water. Deze doelen zijn vastgelegd in het BWP en vormen de basis voor de toetsing op waterkwaliteit. De waterschappen hebben een inspanningsverplichting de doelen te realiseren. Deze nieuwe methodiek sluit beter aan op de KRW-methodiek dan de END-doelen deden. Met het MER sluiten we hier op aan bij de beoordeling van de doelrealisatie.

Zienswijze 5 Koninklijke Nederlandse Fruittelers Organisatie

Nr.	Zienswijze	Reactie
5.1	De indiener vraagt om in het MER impact op de tuinbouw/fruitteelt op te nemen als beoordelingscriteria.	5.1 De tuinbouw en fruitteelt is net als akkerbouw en veeteelt onderdeel van de landbouwsector zoals gehanteerd in het UPLG en het MER. De impact op de tuinbouw en fruitteelt wordt niet als separaat beoordelingscriteria opgenomen. Wel worden relevante effecten op deze sectoren expliciet benoemd in het MER.
5.2	De indiener vraagt de haalbaarheid en financiën van de genoemde doelen te duiden.	5.2 Haalbaarheid komt terug in doelbereik (niet gekwantificeerd/financieel).
5.3	In het document wordt Agroforestry genoemd. De fruitteelt zou graag in aanmerking komen voor de regelingen die aanplant van bomen belonen.	5.3 Hoewel deze vraag niet rechtstreeks gaat over de NRD, hierbij toch een antwoord: Agroforestry gaat om de houtige gewassen die worden toegevoegd aan het landbouwsysteem, om daarmee het geheel te versterken. Als bijvoorbeeld biodiverse hagen rondom fruitteelt worden ingezet als natuurlijke plaagbestrijding en als windhaag, wordt die aanplant gezien als agroforestry die subsidiabel is. De primaire teelt valt daar niet onder, zoals laagstamfruitboomgaarden. Bij een voedselbos zijn de fruitbomen wel subsidiabel, omdat het daar gaat om een grote diversiteit in soorten en in hoogte. Ook bevat een voedselbos vele soorten inheemse bomen ter ondersteuning van het gehele systeem en worden geen mest en gewasbeschermingsmiddelen toegepast. Het geheel levert daardoor een meerwaarde voor biodiversiteit en bodem. Fruittelers kunnen als actief agrarisch bedrijf eveneens in aanmerking komen voor het realiseren van een voedselbos, zoals bedoeld in de subsidieregeling. Daarnaast kunnen fruittelers ook gebruik maken van de subsidieregeling voor landschapselementen als zij biodiverse (wind)hagen willen aanleggen.

Zienswijze 6 P. Greeven en B. de Wolf

Nr.	Zienswijze	Reactie
6.1	De indianers benoemen het belang van een gebiedsspecifieke benadering voor het bepalen van de effecten van het UPLG.	6.1 Voor het bepalen van de effecten worden, waar relevant, gebiedsspecifieke effecten benoemd. Dit gebeurt grotendeels op het niveau van de vijf landschapstypen. Binnen het thema natuur wordt nader onderscheid gemaakt tussen de 10 verschillende Natura 2000-gebieden in de provincie. Echter, voor veel van de beoordelingsaspecten volstaat een beoordeling op provinciaal niveau. De effectbeoordeling sluit hiermee aan bij het detailniveau van het UPLG.
6.2	De indianers stellen voor om naast de referentiesituatie ook naar de historische situatie te kijken, met in ieder geval van het jaar van aanwijzing van de Natura 2000-gebieden.	6.2 In een MER wordt voor de referentiesituatie gekeken naar de huidige situatie in combinatie met de autonome ontwikkelingen (toekomstige situatie). Dit geeft een beeld van de toekomstige situatie dat zou ontstaan zonder het programma/PPLG. Hiervoor wordt niet naar de historische situatie gekeken. De referentiesituatie zoals gehanteerd bij de Natura 2000-gebieden, ten tijde van de aanwijzing, wordt niet beschreven. Bij sommige thema's, waaronder landschap en cultuurhistorie, wordt echter wel relevante historische informatie beschreven om de huidige situatie te duiden.
6.3	De indianers benoemen de toegevoegde waarde van een eigen 'Provinciaal Dashboard Biodiversiteit', in lijn met het landelijke 'Nationaal Dashboard Biodiversiteit'.	6.3 Wij nemen kennis van deze suggestie maar het ontwikkelen van een dergelijk Provinciaal Dashboard Biodiversiteit' is geen onderdeel van het MER.
6.4	De indiener benoemt meerdere documenten, kaders en inspiratiebronnen voor het vaststellen van het 'meest natuurvriendelijke alternatief'.	6.4 De alternatieven worden verder uitgewerkt in het MER. De genoemde bronnen zijn bekend en dienen als input of inspiratie voor het vormgeven van de alternatieven.
6.5	De indiener stelt voor de UPLG te toetsen op 'brede welvaart'.	6.5 In het MER is gekozen voor meer concrete beoordelingscriteria, waaronder de thema's welzijn, natuur, landschap, duurzaamheid en toekomstperspectief. Deze thema's raken voor een groot deel de aspecten vallend onder 'brede welvaart'.
6.6	De indianers pleiten voor het gebruik van de Rad van de Leefomgeving als systematiek voor de beoordeling in het MER.	6.6 Bij het opstellen van het beoordelingskader is nagegaan welke raakvlakken het UPLG heeft met de leefomgeving. Het Rad van de Leefomgeving is niet volledig toereikend. In dit MER is er voor gekozen dit kader niet te gebruiken.
6.7	De indiener geeft aan dat het wenselijk is om per aspect nader te specificeren wat de specifieke doelen zijn.	6.7 De relevante beleidsdoelen worden getoetst in het MER. De doelen worden niet per aspect getoetst.
6.8	De indiener benoemt dat het wenselijk is om naast 'Robuust (eco) hydrologisch systeem' ook voor de natuur als overkoepelend te beoordelen aspect te beoordelen, dus de realisatie van een 'Robuust natuursysteem met een hoge biodiversiteit'.	6.8 Het aspect 'robuust natuursysteem met een hoge biodiversiteit' komt ons inziens grotendeels aan bod bij het thema natuur. Eén van de aspecten is 'natuurkwaliteit landelijk gebied'. Binnen dit thema wordt gekeken naar de verbondenheid van de natuurgebieden, de abiotische condities, de mate van verstoringen, of de aanwezigheid van invasieve soorten.
6.9	De indiener geeft aan dat het wenselijk is om het huidige systeem in kaart te brengen middels een LESA, en voor de Heuvelrug een NDA op te stellen.	6.9 De Huidige Situatie en Autonome Ontwikkeling (HSAO) zoals beschreven wordt in het MER is deels al te beschouwen als een LESA, maar niet even uitgebreid als een LESA. Ook de natuurdoelanalyses die voor de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn opgesteld bevatten LESA's. Voor de Utrechtse Heuvelrug (UH) wordt ook een LESA opgesteld. Het onderzoek voor de Utrechtse Heuvelrug zal lijken op dat van een NDA, maar zal niet dezelfde juridische waarde hebben, omdat de UH niet dezelfde gebiedsbescherming heeft als de Natura 2000-gebieden.
6.10	De indiener benoemt dat het goed is om bij het opstellen van de Passende Beoordeling de informatie uit de eerder opgestelde Passende Beoordeling n.a.v. het Plan-MER Omgevingvisie Provincie Utrecht.	6.10 Hier nemen wij kennis van.
6.11	De indiener geeft aan dat het wenselijk is om bij het beoordelen van het doelbereik en de maatregelen een methode te hanteren waarbij een prioritering mogelijk is.	6.11 Bedankt voor de aanbeveling. We gaan onderzoeken of dit mogelijk is.

Zienswijze 7 Rijkswaterstaat

Nr.	Zienswijze	Reactie
7.1	De indiener benoemt dat uit de NRD niet blijkt of er in het PlanMER ook aandacht besteed wordt aan de relaties met en eventuele effecten op de netwerken (waarbinnen ook N2000-gebieden vallen) in beheer bij Rijkswaterstaat, en benoemt een paar specifieke voorbeelden. De indiener verzoekt hier aandacht aan te besteden in het MER. Afwenteling via de Eem richting de zuidelijke randmeren (dit aangezien het er bij de KRW-doelen om gaat ecologische en chemische doelen te halen in een waterlichaam, waarbij er geen afwenteling mag plaatsvinden naar ontvangend water).	7.1 Effecten op Natura 2000-gebieden is één van de beoordelingscriteria vallend onder het thema natuur. Effecten op de watervraag vanuit hoofdwatervraag is onderdeel van het beoordelingsaspect 'robuust watersysteem'. Effecten op hoogwaterveiligheid komt aan bod bij het beoordelingscriterium 'klimaatbestendigheid'. Effecten op bermen langs het hoofdwegennet valt buiten de scope en detailniveau van het MER en het UPLG. Afwenteling naar de Eem: We nemen de effecten op de zuidelijke randmeren waar relevant mee in de beoordeling van het thema waterkwaliteit.
7.2	De indiener vindt de beoordeling in de Voortoets bij enkele structurerende keuzes onduidelijk en verzoekt dit nader toe te lichten.	7.2 De onderbouwing is in de voorgaande hoofdstukken nader toegelicht. Hierbij is uitgegaan van een worst-case beoordeling, zoals verplicht is bij dergelijke toetsingen. Een nadere uitwerking vindt plaats in de passende beoordeling, waar een uitspraak wordt gedaan over het al dan niet optreden van significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten
van Utrecht: 29 januari 2025

Voor vragen:
landelijkgebied@provincie-utrecht.nl